

використовуються викладачем для активізації дискусій з проблем, що вивчаються та система голосування. Наявність такого обладнання ставить перед Центром наступне завдання – розробка нових методик його застосування в напрямку проблемно-орієнтованого навчання. Треба зазначити, що проблемно-орієнтоване навчання має свою історію, яка бере початок з 60-х років ХХ століття. Проблемне навчання являє собою систему прийомів, які формують цілеспрямовані дії викладача по включенню механізмів мислення та поведінки студентів шляхом створення проблемних ситуацій. Саме тому важливою є своєчасна підготовка викладачів до роботи за системою PBL – це ще одне завдання ЦЕНТРУ.

Проект стартував у жовтні 2012 року та закінчується у жовтні 2015 року. Успішне закінчення проекту дає старт для широкого впровадження ідей проблемно-орієнтованого навчання у вищій медичній освіті, та, зокрема у ЗДМУ. Робота професорсько-викладацького складу в рамках проекту дозволить накопичити важливий досвід щодо розробки, адаптації та впровадження нових підходів у навчання, використання якого треба буде поширювати та вдосконалювати. Таким чином, ЦЕНТР після закінчення проекту може стати навчальним ЦЕНТРОМ інноваційних технологій навчання з виконанням функцій по концентрації, адаптації та впровадженню нових підходів до навчання, включаючи підготовку викладачем.

УДК 378.147.227

ОСОБЛИВОСТІ УЧБОВОЇ ПРОГРАМИ СТУДЕНТІВ МЕДИЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ В УМОВАХ ПРОБЛЕМНО-ОРІЄНТОВАНОГО НАВЧАННЯ

Сичов Р.О., Рижов О.А., Моргунцова С.А.

Запорізький державний медичний університет

Ключові слова: медична освіта, проблемно-орієнтоване навчання, навчальний план.

Останні десятиліття у галузі медичної освіти все більшого розповсюдження набуває методика проблемно-орієнтованого навчання, основною метою якої є не вирішення безпосередньо самої проблеми, а визначення самими студентами питань для вивчення, пошук необхідної інформації, дискусія та відстоювання своїх точок зору. Студенти, які отримали проблему в якості завдання, не тільки усвідомлюють та розуміють для чого вони проводять пошук інформації, але й, що важливіше, вчать застосовувати зібрану інформацію в контексті конкретної клінічної ситуації.

З огляду на те, що проблемно-орієнтоване навчання є одним з перспективних напрямків розвитку медичної освіти, у Запорізькому державному медичному університеті в рамках реалізації проекту № 530519-Tempus-1-2012-1-UK-TEMPUS-JPCR «Створення Міжрегіональної Мережі Національних Центрів Медичної освіти, головним напрямом яких є впровадження проблемно-орієнтованого навчання з використанням віртуальних пацієнтів» здійснюється імплементація вищезазначеної методики в учбовий процес студентів медичного факультету. Для цього був модернізований робочий навчальний план для студентів 2 та 3 курсів медичного факультету, а також переглянутий розклад занять для 2 курсу та 1 семестру 3 курсу навчання для цих студентів.

Було встановлено таку структуру занять на протязі тижня: 6 годин безпосередньо проблемно-орієнтованого навчання (заняття з викладачем-тьютором), 3 години лекцій та 1 година практичних занять з тематики проблеми, що розглядається, однак основний час відведено для самостійної роботи студентів протягом тижня.

Серед особливостей робочого навчального плану з інтегрованим проблемно-орієнтованим навчанням необхідно відзначити скориговане загальне навантаження на студентів 2 та 3 років навчання, перерозподілення деяких базових та соціальних дисциплін між семестрами 2 та 3 років навчання, корекцію навантаження на студентів з окремих

дисциплін, з урахуванням того, що значна частина матеріалу з даних дисциплін буде розглядатися в рамках проблемно-орієнтованого навчання. Зокрема, в першому семестрі другого навчального року було скорочено загальну тривалість деяких практичних занять (загалом на 90 годин), а курс за вибором і практику по догляду за хворими (загальним обсягом 240 годин) перенесено в рамки проблемно-орієнтованого навчання. У другому семестрі другого навчального року скорочено загальну тривалість деяких практичних занять (в цілому на 40 годин), а в третьому році навчання практичні заняття з деяких предметів були скорочені в цілому на 80 годин, крім того, в повному обсязі в рамках проблемно-орієнтованого навчання розглядається курс за вибором (60 годин) та сестринська практика (120 годин).

Таким чином, завдяки модифікації та модернізації навчального плану студентів медичного факультету 2 та 3 курсів, вдалося інтегрувати проблемно-орієнтоване навчання в загальноприйнятну структуру учбової програми без істотного збільшення навантаження на студентів з одного боку, та зі збереженням звичної структури занять з іншого, що дасть змогу студентам, виконавши основну програму, присвятити достатню кількість часу вирішенню завдань проблемно-орієнтованого навчання.

УДК 378.147.227

ОСОБЛИВОСТІ KEYС-ОРІЄНТОВАНОГО НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ МЕДИЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ В ЗАПОРІЗЬКОМУ ДЕРЖАВНОМУ МЕДИЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ

Сичов Р.О., Авраменко М.О., Філатова Г.Є.
Запорізький державний медичний університет

Ключові слова: медична освіта, проблемно-орієнтоване навчання, кейс, тьютор.

Проблемно-орієнтоване навчання, як самостійна форма медичної освіти, поширюється у провідних медичних університетах світу протягом останніх 50 років. Розпочавшись, як експеримент, в університетах Мак-Мастера (Канада) та Ньюкасла (Австралія) у 60-х роках минулого сторіччя, методика швидко розповсюдилась країнами Європи та Америки, і на сьогоднішній день, згідно з даними деяких дослідників, до 80% всіх медичних шкіл та університетів США, Канади, Австралії та Великобританії використовують проблемно-орієнтоване навчання для підготовки своїх студентів. Ця методологія має цілу низку відмінностей від традиційного навчання, найважливішими серед яких є переміщення акцентів зі звичного, простого сприйняття інформації студентами від викладача на самоконтроль, саморегуляцію, самоврядування та розвиток власної активності студентів, коли вони самостійно ініціюють та впорядковують процес навчання. Ключовими моментами при цьому є розуміння студентами поставленої проблеми, планування своєї роботи, самостійний пошук необхідної інформації, виконання запланованих дій, контроль виконання та оцінка отриманого результату. Таким чином, студенти не тільки самостійно планують навчальний процес, але й здійснюють та контролюють його.

Структурною основою проблемно-орієнтованого навчання в ЗДМУ на сьогоднішній день є кейс. Кейс – це конкретна клінічна ситуація, опис у певній послідовності подій, що мали місце в дійсності, або, з великою вірогідністю, могли б мати місце, яка послідовно викладена на паперових носіях. Основними етапами технології навчання, що базується на кейсі, є: 1. Початок кейсу – студенти поступово, окремими блоками, отримують від викладача (тьютора) інформацію щодо скарг, анамнезу, супутньої інформації про стан хворого, даних фізикального, інструментального та лабораторного обстеження хворого. 2. Дискусія, мозковий штурм, визначення питань, гіпотез, планування діяльності. Після отримання кожного блоку інформації студенти розпочинають дискусію між собою (це важливий момент – дискусія проводиться не між студентами та викладачем, а всередині групи студентів, тоді як